

EU-handicapkortet

Hr. Gottwald er en tysk statsborger, som er lam i begge ben. Han havde en frustrerende oplevelse, da han rejste til Østrig på ferie. Selv om han havde et tysk handicapkort, som burde give ham ret til visse fordele, blev han af de østrigske myndigheder idømt en bøde, fordi han ikke havde købt en vignet inden for den fastsatte tidsfrist.

Det her er bare ét eksempel på de udfordringer, som personer med handicap har, når de rejser mellem EU-landene. Udfordringerne skyldes tit, at deres handicapstatus ikke anerkendes. For at gøre noget ved det problem er EU ved at indføre et EU-handicapkort. Kortet skal gøre det lettere for personer med handicap at bevæge sig frit rundt i EU, og det skal det gøre ved at fungere som et anerkendt bevis for deres handicapstatus.

I denne podcast vil vi se nærmere på indførelsen af både EU-handicapkortet og EU-parkeringskortet og på, hvilken betydning de kan få for personer med handicap.

Europa-Kommissionen har indsamlet en række statistikker, som viser, at ca. 1 ud af 4 voksne i EU har en eller anden form for handicap. Det er en ret bemærkelsesværdig statistik, som sætter en tyk streg under, hvor vigtigt det er at tackle de udfordringer, som personer med handicap står over for.

Nu er der så ved at komme et EU-handicapkort og et EU-parkeringskort, som er lidt af en milepæl i udviklingen af EU's handicaplovgivning. Kortene bygger videre på tidligere EU-initiativer, og de er lavet på en sådan måde, at de kan gøre livet lettere for personer med handicap. Helt konkret trækker kortene på erfaringerne fra to eksisterende initiativer. Det drejer sig om pilotprojektet for EU-handicapkortet, som har kørt i otte deltagende EU-lande siden 2016, og EU's parkeringskort for personer med handicap, som blev oprettet i 1998 i hele EU. Desværre anerkendes det nuværende EU-parkeringskort ikke altid i andre EU-lande, fordi formatet varierer fra land til land. I udarbejdelsen af det nye handicapkort og det nye parkeringskort har EU brugt erfaringerne fra de to initiativer til at strømline processen med at få adgang til handicaprelaterede ydelser, f.eks. udvidet eller gratis parkering, nedsatte priser og særlige privilegier, der gælder for offentlig transport, kulturarrangementer og museer samt fritids- og sportscentre, når personer med handicap rejser inden for EU. EU-handicapkortet er tilgængeligt i både digitalt og fysisk format og giver et praktisk og universelt anerkendt bevis på ens handicapstatus. Desuden giver det EU-landene mulighed for at udstede flersprogede kort, som er på både engelsk og de nationale sprog.

Der er mange fordele ved EU-handicapkortet, men det er også vigtigt at få med, at det har visse begrænsninger. Det fokuserer f.eks. primært på kortvarige ophold, så det imødekommer måske ikke fuldt ud behovene hos personer, der flytter til et andet EU-land i en længere periode. Desuden dækker det ikke socialsikringsydelser og sociale bistandsydelser. De kontrolleres nemlig på nationalt plan af de enkelte EU-

lande. Så det er værd at få med, at EU-handicapkortet snarere vil supplere end erstatte nationale handicapkort og handicapattester.

Under udviklingen af lovgivningen om EU-handicapkortet har der blandt andet været omfattende høringer af forskellige interessenter. Til de offentlige høringer var der f.eks. personer med handicap og deres personlige assistenter. De kom med deres input, og desuden blev der taget imod input fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. Det var alt sammen meget afgørende for udformningen af lovgivningen, som sigter mod at følge principperne i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap. Europa-Parlamentets formand, Roberta Metsola, fremhævede det presserende behov for et EU-handicapkort i sin åbningstale ved et arrangement i maj 2023 om skabelsen af en inklusiv fremtid for personer med handicap i EU:

Soundbite Metsola

"Her mener vi, at personer med handicap har ret til at leve et uafhængigt liv og modtage ordentlig pleje i deres nærmiljøer. Og vi vil fortsætte med at levere resultater på det område. Vi vil også gerne af med de resterende administrative begrænsninger, der står i vejen for, at personer med handicap kan nyde godt af deres rettigheder. På den baggrund venter vi spændt på Kommissionens forslag i år om et EU-handicapkort. Det er på høje tid, at folks handicapstatus i ét EU-land også anerkendes i de andre. Hvorfor er det stadig ikke tilfældet?"

End of Soundbite

I september 2023 foreslog Kommissionen at indføre et EU-handicapkort, og i februar 2024 nåede EU-Rådet og Parlamentet til foreløbig enighed om forslaget. Når de to institutioner formelt har vedtaget forslaget, vil EU-landene have to et halvt år til at tilpasse deres nationale lovgivning og tre et halvt år til at begynde at anvende direktivet.

Lanceringen af EU-handicapkortet vil omfatte nationale hjemmesider med masser af oplysninger om kortet og oplysningskampagner i hele EU. EU-handicapkortet er et vigtigt skridt i retning af et samfund, hvor vi beskytter rettighederne for personer med handicap. Det fremmer nemlig den frie bevægelighed i hele EU samt lige rettigheder og inklusion for alle, uanset deres handicapstatus.

Denne podcast er produceret af Europa-Parlamentet. Du kan lytte til flere podcast på Europarl Radio – Europa-Parlamentets webradio.